

GBG-Nieuwsbrief

JAARGANG 13 NUMMER 1

FEBRUARI 2010

Colofon

Redactie: Frédérique Urlings (co-ord.)
Thunnis van Oort
Jasper Faase

Redactieadres: GBG-Nieuwsbrief
Frédérique Urlings
B.F. Suermanstraat 11B
3515 XK Utrecht
Telefoon: 06-14991329

e-mail: info@geschiedenisbeeldgeluid.nl
website: www.geschiedenisbeeldgeluid.nl

De GBG-Nieuwsbrief verschijnt 3x per jaar en bevat nieuws uit de vereniging en andere berichten die voor leden van belang kunnen zijn.

DOELSTELLING VER. GBG

De doelstelling van de Vereniging GBG is belangstelling te wekken voor de studie van beeld en geluid als bron van historisch onderzoek en als middel tot beeldvorming over het verleden. Daarnaast zet zij zich in voor een zo optimaal mogelijke toegankelijkheid van audiovisueel bronnenmateriaal.

Om haar doelstellingen te bereiken richt de vereniging zich op de organisatie van congressen en studiedagen, de halfjaarlijkse uitgave van het Tijdschrift voor Mediageschiedenis (TMG) en het (mede-) uitgeven van publicaties op het terrein van studie en beheer van audiovisueel bronnenmateriaal. De vereniging is aangesloten bij de International Association for Media and History (IAMHIST).

De vereniging telt ongeveer 300 leden. De jaarcontributie voor het lidmaatschap is € 35,00 voor individuele leden, € 22,50 voor studenten en € 85,00 voor instellingen.

Het verenigingsadres is:
GBG
Herengracht 380
1016 CJ Amsterdam
e-mail: info@geschiedenisbeeldgeluid.nl

Lid worden?

U kunt zich aanmelden bij de ledenadministratie van de vereniging. Het adres van de ledenadministratie is anders dan dat van de vereniging zelf:

Ledenadministratie GBG
Postbus 112
3500 AC Utrecht
ledenadministratie@geschiedenisbeeldgeluid.nl

Kopij voor de Nieuwsbrief

Kopij is uiteraard welkom op het redactieadres zoals hierboven vermeld.

Ten geleide

Beste GBG-leden,

2010 is al weer een tijdje onderweg. Het lijkt erop dat we de winter nu definitief achter ons hebben gelaten en ons kunnen gaan opmaken voor de lente.

Dit is onze eerste nieuwsbrief van dit jaar en we beginnen het jaar goed door u voor te stellen aan een aanverwante vereniging uit Duitsland. Onder het kopje verenigingsnieuws kunt u meer lezen over de Studienkreis Rundfunk und Geschichte e.V.

Er is aandacht voor het tienjarig bestaan van Andere Tijden en de nieuwe rubriek Ik geef de pen door aan... beleeft zijn tweede aflevering met een bijdrage van Gerda Jansen Hendriks.

Verder vindt u de column van onze voorzitter en een korte reportage over de feestelijkheden rond de uitreiking van de Beeld en Geluid Oeuvre Award 2009 aan onze vorige voorzitter Ad van Liempt.

Rest mij u veel leesplezier te wensen!

Frédérique Urlings

***

Aankondiging

Na tien jaar stabiele prijzen is de vereniging gedwongen per ingang van 1-1-2010 de contributie te verhogen. Dit komt vooral door een stijging van de productiekosten voor Tijdschrift voor Mediageschiedenis. Gewone leden betalen voortaan 35 euro, studenten 22,50 euro en instellingen 85 euro. Wij hopen u hier voldoende mee geïnformeerd te hebben.

***

Afscheid AD!

Eerst een bekentenis: uw verslaggever was voor het eerst van zijn leven in een voetbalstadion en dan niet eens zittend in een kuipstoeltje, maar in een soort oversized skybox met mooi uitzicht op het veld. Ik verwachtte min of meer dat de hoofdpersoon van deze avond per parachute op de middenstip zou landen, maar dat gebeurde helaas niet.

Ad van Liempt is weliswaar een duizendpoot, maar het parachutespringen valt daar (nog) niet onder. 'rekenwonder, tafeltennisser, FC-Utrecht-supporter, schrijver en vooral journalist' stond op de uitnodiging ter gelegenheid van zijn afscheid van de publieke omroep. Dat hij ook voorzitter van GBG is geweest, werd wonderlijk genoeg achterwege gelaten. De feestavond speelde zich af in stadion Galgewaard, maar dat vond niemand erg. Onder de bezielende leiding van Hans Goedkoop als spreekstalmeester werd een duizelingwekkend programma afgewikkeld. Een quiz van Joost Prinsen met AD-weetjes, waar iedereen aan mee kon doen, zang door Wende Snijder en een heuse tafeltenniscompetitie, waarin Ad vier van de vijf partijen won. Tout Omroep-Hlversum was natuurlijk van de partij om de Beeld en Geluid Oeuvre Award Winnaar 2009 de hand te schudden en om de historicus van het jaar 2009 te omhelzen. De jongens en meisjes van Andere Tijden, OVT en De Oorlog, de dames en heren van Studio Sport, NOS-Laat en NOVA; wie was er eigenlijk niet? Eten, drinken, netwerken; het kon niet op. En toen men een onbekend heer met een gouden ketting ontwaarde, wisten ervaren partygangers wat er ging gebeuren; Ad zou een lintje krijgen. Inderdaad had het Hare Majesteit behaagt, verklaarde de burgemeester van zijn woonstede en Ad is nu dus officier in de Orde van Oranje Nassau. De jubilaris bleef er eenvoudig onder, hoewel hij natuurlijk bijkans het graf werd ingeprezen door de vele omroepbobo's. En toen natuurlijk de voetjes van de vloer.

Ad is natuurlijk niet verloren voor de omroep en wij zullen nog veel van hem horen, maar toch een welgemeend AD! Bedankt!

David Barnouw
GBG
Jan 2010

***

Verenigingsnieuws

Esmée Laclé is sinds november begonnen met de productie voor Domein voor Kunstkritiek maar daarnaast is ze nog steeds beschikbaar voor andere opdrachten.

www.domeinvoorkunstkritiek.nl

Association for Broadcasting and History (Studienkreis Rundfunk und Geschichte e.V.)

In 1968, some programme producers, archivists and scholars in West-Germany came together to form a group dedicated to Germany's broadcasting history. The meeting took place at the initiative of Hans Bausch, then head of the Süddeutscher Rundfunk in Stuttgart and a well-known personality among the public-service broadcasters, who took special interest in media historical research (he had received his Ph.D. in 1956 with a work on "broadcasting in the political dynamics of the Weimar Republic"). Arranged by a special commission the founding conference took place in Ludwigshafen in 1969: The Studienkreis Rundfunk und Geschichte, a registered association both for broadcasting and for history, was established. The organisation's name "broadcasting and history" has remained its programme to the present day. The founders recognized that there

is less a need for “broadcasting history” – i.e. the histories of the institutions, organisations and well-known producers – than there is a strong need for investigations in the roles of the institutions and their programme offerings in society. At that time they didn’t speak of ‘mediatisation’, but their ambitions ran in this direction.

Since then the association has built up a network of members from diverse disciplines – from academic media studies and practical journalistic work, from archives and documentary departments, initially from the publicly funded broadcasters and later also from the private radio and TV stations. Their overarching goal has been to stimulate research on historic and current topics in broadcasting and support up-and-coming young scholars and students interested in topics in the field of media. To meet these goals, the Studienkreis Rundfunk und Geschichte has established numerous regular activities: Firstly, the annual conferences; begun in the late 1960s; secondly, its own scientific journal begun in 1974; thirdly, a yearbook; and finally, since the mid 1970s, a colloquium for young professionals.

Annual Conferences

In 2010, the 40th annual conference of the Studienkreis Rundfunk und Geschichte will take place in Cologne – its topic: the relationship between sport and media. Every year a special topic is chosen by the executive board so that the association has dealt with a broad range of themes and issues. Historic questions have played a primary role – especially on the start-up period of radio in Europe, on TV-history and on programme history; but current problems have also been analyzed in historic perspective – as in 2007, when we inquired into the relationship between media and politics within the 20th century.

Journal

Since 1974 the Studienkreis has published a journal – now called Rundfunk und Geschichte. Initially it was more a bulletin, but during the 1980s and 1990s it was developed into a scientific journal specialising in approaches to media and broadcasting history. Currently it is published twice a year and each issue offers academic articles and documentations, smaller texts for discussion, reports on exhibitions, conferences, archives and rediscovered files, and finally a collection of book reviews. The journal is for free for all of the members. Leading libraries also hold subscriptions, so that the journal is widely available. Complete tables of contents can be found on the organization's website. The main language of the journal is German, but submissions in English are accepted as well.

Yearbook

Since 2001 the journal has been accompanied by a yearbook called Media and History (Jahrbuch Medien und Geschichte). Some of the volumes deal with single theme, discussed by members of the Studienkreis, but the yearbook also regularly offers the collected papers of the most recent annual conference. This yearbook is also free for all members of the association.

Workshop for doctoral students

A very particular form of supporting up-and-coming young scholars and students is our annual workshop. It started in the mid 1970s and since then has drawn attention from young researchers dealing with related issues in their examination papers or Ph.D.-theses. Archivists and librarians are on hand to help with access to the files or audio-visual documents, while reputed scholars discuss methodological issues and problems. Every year a “Call for Papers” is issued, and thanks to the support of media institutions, we can invite about ten to twelve young scholars for an intensive one-and-a-half-day workshop.

Membership

With about 250 members the Studienkreis Rundfunk und Geschichte is of course a small association. Everybody who is willing to foster the goals of the association is invited to join. The annual membership fee is 60 Euros, but it is reduced to 30 Euros for retirees, and 15 Euros for students.

Contact:

Dr. Hans-Ulrich Wagner, Chairman
Studienkreis Rundfunk und Geschichte e.V.
c/o University of Hamburg, Department Sprache Literatur Medien I
Von-Melle-Park 6, 20146 Hamburg
Email: hans-ulrich.wagner@uni-hamburg.de

OP 5 en 6 mei aanstaande vindt de jaarlijkse conferentie plaats in Keulen. Hierover vindt u op de website meer informatie.

***

Column

Kerstmis = film op de buis!

Wat was de afgelopen kerst toch een prachttijd om thuis voor de televisiebuis te blijven. Met rode oortjes had ik de VPRO-kerstfilmgids doorgenomen en hetzelfde in de VARA-gids (ja, we zijn nog van de rode kerk) en ik had me al verheugd op al het moois. Een kleine greep uit nieuw, maar natuurlijk vooral oud materiaal.

Vanzelfsprekend veel Pietje Bel, Harry Potter, K3, Shrek, Pipi Langkous, Mary Poppins, Oliver Twist, Scrooged en White Christmas en Santa's in vele toonaarden.

Maar ook lekker veel oorlog met bijvoorbeeld *The eagle has landed* (1976), een fraai staaltje van if-history waarbij Churchill ontvoerd moet worden om de wereldgeschiedenis een andere draai te geven. Op Hawaï schijnt altijd de zon en barst men geregeld uit in onweerstaanbare songs, ook in de Tweede Wereldoorlog; zie *South Pacific* (1958) van Joshua Logan. Veel cinemascopie in *The Von Ryan's Express* (1965) van Mark Robson. Grote treinreizen raken weer in zwang, dus misschien kan de trein nu voor toeristen gaan rijden (maar zonder dat enge geschiedt natuurlijk). Een ondernemende Japanner heeft dat geprobeerd bij de *Bridge on the River Kwai* (1957) van David Lean, maar ex-krijgsgevangenen hebben dit mooie initiatief helaas om zeep gebracht. Nog meer, maar dan echte oorlog, in *In which we serve* (1942) van David Lean en Noël Coward. Oorlog op zee is altijd goed voor emotie en het wegvallen van ideologieën. En dan de klassieker *The Guns of Navarone* (1961) van Lee Thompson; een epos van oorlog, liefde en verraad in Griekenland, maar de helden winnen natuurlijk. Navajo-Indianen als de helden in *Windtalkers* (2002) van John Woo en Japanners als tijdelijke overwinnaars in *Tora! Tora! Tora!* (1970)

En voor elke rechtaard GBG'er natuurlijk een must: *Sisi* (1955), *Sisi – Die Junge Kaiserin* (1956) en *Sisi – Die Schicksaljahre einer Keiserin* (1957) van Ernst Marischka. Zó moet Oostenrijk-Hongarije geweest zijn in de tweede helft van de 19e eeuw; het Habsburgse Rijk in al zijn glorie (of in zijn nadagen). En Romy Schneider maar de goede keizerin uithangen, afwisselend haar lange haar borstelend, galopperend op een paard of de Hongaren om haar lieve vingertje windend. Natuurlijk met een nogal slappe echtgenoot en een gemene schoonmoeder. Toen ik in november in Wenen was, heb ik helaas verzuimd het Sisi-museum te bezoeken, maar dat zal ik goedmaken. Hoe goed Helen Mirren ook is in *The Queen* (2006) van Stephen Frears; die Windsors halen het niet bij de Habsburgers, ondanks de overeenkomst tussen Sisi en Diana.

Nog meer geschiedenis in de politiek-correcte *Dances with wolves* (1990) van Kevin Costner, in de anti-oorlogsfilm *Mash* (1970) van Robert Altman en natuurlijk in *De scheepsjongens van Bontekoe* (2007) van Steven de Jong.

David Barnouw

***

Rubriek

Ik geef de pen door aan...

Gerda Jansen Hendriks, historicus en regisseur, lid van GBG sinds het prille begin [ergens begin jaren '80, ik studeerde toen nog geschiedenis]

De grote projecten zijn even voorbij, ik ben weer 'gewoon' als maker betrokken bij de wekelijkse afleveringen van *Andere Tijden*. Toch wil ik nog een keertje terug naar *De Oorlog*, de serie die aan het einde van 2009 elke zondagavond op tv was te zien. Want dan kan ik ook terug naar wat de 'historische sensatie' heet, het gevoel dat je letterlijk terugstapt in het verleden. Veel meer dan bij *Andere Tijden*, speelt bij *De Oorlog* de locatie een

rol, de plek waar opnames zijn gemaakt omdat daar in het verleden iets gebeurde.

Dat kwam ook al ter sprake in het stuk van de vorige schrijver, collega Suzanne Hendriks. Zij schreef dat ze na alle research voor de serie sommige plekken niet meer voorbij kon rijden zonder aan de oorlog te denken: “Ah, afslag Lunteren - Hagespraak van Mussert.” Die beroepsdeformatie neemt ook vaak bezit van mij. En ik vind het heerlijk. Het is een van de meer aantrekkelijke aspecten van het werk als regisseur. Het is mijn taak om de werkelijkheid te verbeelden, om vorm te geven aan een verhaal. Bij een historische vertelling is het dan bijna voor de hand liggend om naar een plek des onheils terug te keren.

Dat lijkt eenvoudig, maar is het zelden. Zelfs als een plek nauwelijks is veranderd, is de geschiedenis er niet zomaar zichtbaar. Neem mijn allereerste onderwerp bij *Andere Tijden*. Dat ging over de tanks die in 1980 werden ingezet tegen een krakersbolwerk in de Amsterdamse Vondelstraat. Het betreffende pand staat er nog altijd, de omgeving idem. Toch heb ik er niet gefilmd. Ik zie alleen maar een brede straat in Amsterdam Zuid, een brug over een park. Nergens voel ik de spanning van toen. Het was veel aardiger om een van de tankcommandanten te interviewen in een legerkazerne, terwijl hij tegen ‘zijn’ tank leunde. Dan zie je tenminste hoe groot en log die dingen zijn. En dus hoeveel vertoon van macht de toenmalige bestuurders hebben ingezet tegen de krakers. Dan kom je veel dichterbij het bekende ‘een beeld zegt meer dan woorden’.

Waarom ik bij de Vondelstraat helemaal niks heb gedaan met de locatie wordt mede veroorzaakt door de invalshoek van de aflevering. Deze *Andere Tijden* ging uitdrukkelijk over de motivatie van de bestuurders van toen. Wat bewoog hen? Waarom gaven ze carte blanche aan de scherpschutters die de tanks begeleiden? Die bestuurders hebben geen band met de plek zelf. Het zou goed kunnen dat ik wel op de plek had gefilmd als het verhaal was verteld vanuit krakers die in het pand zaten. Of vanuit Amsterdamse raadsleden die toen ter plekke wanhopige pogingen deden, vastgelegd op film, om de zaak niet te laten escaleren. Maar dat was al eerder gedaan, dus kozen we bij *Andere Tijden* voor een minder bekend aspect.

Ook locaties bij *De Oorlog* waren er niet zomaar. De aanwezigheid van presentator Rob Trip maakt het makkelijker dan bij *Andere Tijden*. Rob kan tenminste vertellen waarom de camera nou juist op deze plek staat. Toch is dat niet genoeg. Je moet het als kijker ook ‘voelen’. Hoe dat precies ontstaat, vind ik moeilijk uit te leggen. Ik ga het liefste zelf eerst kijken. En dan slaat de vonk al of niet over. Ik heb voor *De Oorlog* de afleveringen 7 en 8 gemaakt. Die spelen zich grotendeels in Indonesië af. Gelukkig was er de mogelijkheid om daar vooraf plekken te zoeken. En gelukkig, maar niet toevallig, is mijn historische specialisatie de films die daar in de periode 1940-1950 zijn gemaakt. Het was fantastisch om mee te maken dat het landschap voor mijn ogen soms bijna letterlijk zwart-wit werd en ik er de commentaarstem van een bioscoopjournaal bij hoorde. Ik schreef het al: beroepsdeformatie.

Hoe graag ik ook zou willen, ik kan geen gulden regel geven voor het overbrengen van de historische sensatie van een landschap of een plek. Het is een beetje als het maken van een mooie film: er is geen succesformule. Als die bestond, zou elke film een Oscar winnen. En zou vervolgens de formule veranderen. Wat wel bestaat zijn de basisvoorwaarden voor een goed historisch verhaal. Gedegen research in de eerste plaats. Er moet nagedacht zijn over wat er precies verteld gaat worden, over de invalshoek. En als regisseur denk ik ook na over de dramatische opbouw, over de karakters (meestal de geïnterviewden, al of niet op archief) die er in voorkomen. De wetten van het drama gelden ook voor een documentaire vertelling. Al is dat onder historici niet overal gemeengoed. Voer voor discussie.

Ik geef de pen door aan...

.... Piet van Wijk, GBG'er van het eerste uur en nu terug bij zijn oude passie. Piet is de kersverse chef van de afdeling geschiedenis van de publieke omroep, al mag dat zo niet genoemd worden in ons nog immer verzuilde bestel. Het is dus formeel de afdeling geschiedenis van NPS en VPRO, maar het is tenminste multimediaal: internet, radio, televisie en wat er nog meer aan experimenten loopt, zoals stationstv.

***

Publicaties/promoties

The Pupil in the Text. Rhetorical Devices in Classroom Teaching Films of the 1940's, 1950's and Early

1960's.

Op 22 januari is GBG-lid Eef Masson gepromoveerd in Utrecht door haar proefschrift 'The Pupil in the Text. Rhetorical Devices in Classroom Teaching Films of the 1940's, 1950's and Early 1960's' succesvol te verdedigen.

Het boek is nog niet gepubliceerd maar mocht u geïnteresseerd zijn kunt u de auteur mailen voor een kopie in pdf formaat, eefmasson@hotmail.com

Boek 'Oorlog in de klas'

Op zondag 7 maart wordt het jeugdboek 'Oorlog in de klas' gepresenteerd in Nationaal Monument Kamp Vught. Dit is het eerste jeugdboek over een kind van een NSB'er dat vanuit het perspectief van een jongere is geschreven. Het verhaal speelt zich in en rond het dorp Vught af en is op historische feiten gebaseerd.

Reserveren voor 7 maart (aanvang 14.15 uur) is mogelijk via www.nmkv.nl of (073) 656 67 64. De entree voor deze activiteit is € 3,00 of € 2,00 (student, Vriend, CJP).

Kijk voor meer informatie op www.nmkampvught.nl

Sensationele voorstellingen en passend vermaak. Film en bioscoop in Utrecht

Tijdens het afgelopen Nederlands Film Festival

is het boek 'Sensationele voorstellingen en passend vermaak. Film en bioscoop in Utrecht' verschenen, geschreven door Bas Agterberg, Bert Hogenkamp, Gonnie Oosterbaan, Herman de Wit en Klaas de Zwaan, waarin de rijke filmgeschiedenis van Utrecht centraal staat.

Verkrijgbaar via de boekhandel en www.matrijs.com.

***

Verjaardag

Andere Tijden schrijft geschiedenis!

Een vreugdevolle gebeurtenis vindt er plaats op donderdag 11 maart 2010: het geschiedenisprogramma Andere Tijden (NPS-VPRO) bestaat dan al weer tien jaar en dat wordt gevierd met een speciale aflevering; een jubileum over jubilea. Van verjaardagen van onbekende en bekendere Nederlanders tot lustra van bedrijven en eenmanszaakjes. Van gouden huwelijken tot bescheidener feestelijkheden. Er is in de twintigste eeuw toch ook veel te vieren geweest en Andere Tijden geeft een overzicht, voorzien van commentaar van Hans Goedkoop.

De afgelopen tien jaar heeft het programma onder andere het Gouden Beeld (2004), de Comeniusmedaille (2002) en de Nipkowschijf (2001) gewonnen en is het uitgegroeid tot een vaste waarde binnen het Nederlandse omroepbestel. Naast de wekelijkse aflevering over een gebeurtenis uit een ver en minder ver verleden, zijn er verschillende specials gemaakt. Zo is er, met uniek kleurenmateriaal, een special gemaakt over de jaren 50 en keken we naar de Tweede Wereldoorlog door de ogen van amateurfilmers. Bijna twee jaar geleden, naar aanleiding van de Olympische Spelen in Peking en het EK Voetbal in Oostenrijk en Zwitserland, schoof ook Studio Sport (NOS) aan en ontstond Andere Tijden Sport. Zo wordt er op alle gebieden mooie televisie gemaakt, de ene keer vanuit een "Wat was het leven toen toch anders", dan weer toon men dat er "Eigenlijk ook niks veranderd is".

Naast de jubileumaflevering wordt er op de website van Andere Tijden extra aandacht besteed aan het heugelijke feit en kijken we, zoals het een goed geschiedenisprogramma betaamt, terug op de afgelopen tien jaar. Er wordt een door de redactie samengestelde top 10 van uitzendingen getoond, waarvan kijkers dan weer hun favoriet mogen aanwijzen. Maar er is ook ruimte gelaten voor eigen inbreng. Voorzien van een goede argumentatie kan iedereen pleiten voor een andere favoriete aflevering. Dus of het de uitzending over de laatste doodstraf wordt, of toch nog een keer een kijkje in de lange huwelijksreis van Juliana en Bernhard, of toch nog een geheel andere aflevering; Tot 10 maart kan er gestemd worden op www.anderetijden.nl.

Elke dag levert nieuwe geschiedenis op. Andere Tijden wil daar nog jarenlang op terugkijken en wellicht leren we er ooit nog van.

***

Agenda

De Fantasiefabriek

Animatie in Nederland
23 januari t/m 25 april 2010
Noordbrabants Museum

In het Noordbrabants Museum in Den Bosch vindt van 23 januari t/m 25 april De Fantasiefabriek, Animatie in Nederland plaats: één van de grootste exposities over dit fenomeen in Nederland.

Performances of Memory in the Arts

Op 28 en 29 mei wordt de internationale conferentie Performances of Memory in the Arts aan de Radbouduniversiteit in Nijmegen gehouden. De conferentie houdt zich bezig met een nieuwe lijn van onderzoek tussen Performance Studies en Memory Studies.

Kijk voor meer informatie op http://www.ru.nl/performances_of_memory_in_the_arts/

Helden & schurken.

Een serie bijeenkomsten over de bezetting.

Elke derde dinsdag van de maand vanaf 19 januari, 15.30 uur. i.s.m. NIOD.

Reserveren is aanbevolen! Bel 020-620 25 35 of mail info@verzetmuseum.org

Meer informatie op http://www.verzetmuseum.org/museum/nl/activiteiten_en_nieuws/activiteiten

***